

Årsmelding 2024

Tromsø forskningsstiftelse, org. nr. 991 934 928

1. Om Tromsø forskningsstiftelse

Tromsø forskningsstiftelse (TFS) er opprettet av Trond Mohn i stiftelsesdokument av 28. mars 2007. Tromsø forskningsstiftelse har som formål å støtte langsiktig grunnleggende forskning og forskningsfremmende tiltak, herunder forsknings-strategiske rekrutteringstiltak, ved UiT Norges arktiske universitet (UiT). Stiftelsen kan også støtte tilsvarende formål ved andre institusjoner i landsdelen når dette innebærer samarbeid med UiT.

Stiftelsen har mottatt 2 donasjoner fra Trond Mohn på 100 MNOK (i 2007) og 300 MNOK (i 2015). I henhold til avtalen har midlene blitt disponert innen 10 år etter hver donasjon. Alle midlene var disponert i 2021, og da var det totalt bevilget 504 MNOK til ulike forskningsprosjekter ved UiT.

Fra og med juni 2023 har Trond Mohn forskningsstiftelse (TMF) satt av en årlig sum til prosjekter ved UiT, jf samarbeidsavtale datert 16. Juni 2023. TFS utarbeider forslag til tildelingsvedtak til prosjekter ved UiT til styret i TMF i samsvar med begge stiftelsen sine vedtekter.

2. Stiftelsens kapital

Ved utgangen av 2024 var markedsverdi av porteføljen i renter og verdipapirer 97 MNOK, mens bankinnskudd var på 4,8 MNOK. Styret i stiftelsen vedtar årlig stiftelsens forvaltningsstrategi for å sikre at forvaltningen er i tråd med stiftelsens overordnede formål og virkeperiode.

I 2024 har stiftelsens kapital blitt forvaltet av SpareBank 1 Forvaltning. Styret i stiftelsen holdes løpende orientert om aktiviteten i henhold til forvaltningsstrategien og resultatene av denne.

I tråd med stiftelsens risikoevne skal det ikke investeres i aksjemarkedet. Det skal i hovedsak plasseres i Investment grade rentefond forvaltet av anerkjente norske og internasjonale forvaltere, mens renteplasseringer i high yield fond og fondsobligasjoner i norske banker ikke skal overstige 10%.

Styret er klar over risikoen for verdisvingninger i finansmarkedene og har redusert risikoprofilen i porteføljen nå som stiftelsen nærmer seg å ha forpliktet kapitalen til sine formål.

Forvaltning av stiftelses kapital i 2024 oppnådde en avkastning på 6,2 MNOK – tilsvarende 6,0%. Avkastningen ble dermed høyere enn 2,5%, som er angitt i TFS sin likviditetsprognose.

3. Stiftelsens tildelinger og virksomhet

Stiftelsens overordnede mål er å omsette stifterens intensjoner og pengegaver til god forskning – til beste for samfunnet som i neste omgang skal få nytte av forskningsresultatene. Stiftelse har også som mål å fremme merverdi utover ren finansiering.

Per 31.12.24 var det bevilget totalt 504 MNOK, som stammer fra gave 1 (2006) og gave 2 (20015) fra Trond Mohn. Av dette er 464 MNOK utbetalt, mens prosjektgjelden ved årsskiftet var 67 MNOK, der totalt 28 MNOK er kortsiktig gjeld som kan komme til utbetaling i løpet av 2025. Før tildeling evalueres alle prosjekter av uavhengige eksperter innen de aktuelle fagfeltene, for å sikre at det er forskning av høyeste kvalitet som vinner frem.

Stiftelsens årlige tildelingsaktivitet skjer i samarbeid med Trond Mohn forskningsstiftelse, jf samarbeidsavtalen datert 16. juni 2023. Tromsø forskningsstiftelse har besluttet at tildelingene knyttet til samarbeidsavtalen skal gå til TFS Starting Grant programmet i partallsår og til tematiske satsinger i oddetallsår. I 2024 innstilte Tromsø forskningsstiftelse på tildeling til to TFS Starting grant-kandidater, Barbara M. Tomotani og Mathias Kranz ved UiT, og endelig tildelingsvedtak fra Trond Mohn forskningsstiftelse var på 22 MNOK over 4-6 år til disse prosjektene. Tildelingene knyttet til samarbeidsavtalen kostnadsføres ved Trond Mohn forskningsstiftelse og vil derfor ikke vises i Tromsø forskningsstiftelses regnskap.

Tildelingene generelt går til å finansiere prosjekter som skal bidra til kompetansebygging og tematiske forskningssatsinger ved UiT eller institusjoner i landsdelen som samarbeider med UiT. I tillegg til gavene fra Tromsø forskningsstiftelse, og fra 2023 Trond Mohn forskningsstiftelse, bidrar også vertsinstitusjonene med egne midler og ressurser til prosjektene.

Fire prosjekter (fra den opprinnelige gaven) ble avsluttet i 2024: To TFS starting grant (Andreia Plaza-Faverola og Audun Theodorsen) og to tematiske satsinger (Female football Research Center og Matematikk kompetanse-prosjektet). I tillegg ble to tematiske satsinger (FFRC og Fendura) midtveisevaluert i 2024.

Den internasjonale Mohnprisen, for fremragende forskning relatert til Arktis, er opprettet i samarbeid mellom Academia Borealis, Tromsø forskningsstiftelse og UiT Norges arktiske universitet. Prisen på 2 MNOK deles ut annet hvert år. Mohnprisen ble første gang utdelt i 2018. Professor emeritus Oran Young, ved University of California Santa Barbara, var den fjerde vinner av Mohnprisen, og han mottok prisen av statsminister Jonas G. Støre under åpningsseremonien til Arctic Frontiers 31. januar 2024 i Tromsø.

Det tredje kullet i det 2-årige karriereprogram UiT Aurora Outstanding ble avsluttet ved årsskiftet. UiT Aurora Outstanding er et samarbeid mellom UiT og TFS, der TFS Starting Grant kandidatene er blant deltakerne i programmet.

Stiftelsen har i 2024 fortsatt arbeidet med å øke synligheten for forskningen som finansieres. Stiftelsen har egen nettside og Facebook-side. I tillegg sender stiftelsen ut nyhetsbrev 3-4 ganger i året.

4. Organisering av stiftelsens arbeid, likestilling og det ytre miljø

Tromsø forskningsstiftelse styret har hatt tre styremøter i 2024 og behandlet 27 saker. Stiftelsen har arbeidet med oppfølging av pågående prosjekt, tildeling av TFS Starting Grant, utlysning av skissekonkurranse av TFS tematisk satsing (blir tildelt 2025), UiT Aurora Outstanding programmet og drift av stiftelsen. Det er gjennomført ett dialogmøte mellom UiT og TFS i 2024.

Stiftelsen har et vitenskapelig rådgivende utvalg, sammensatt av anerkjente fagpersoner, hvorav et internasjonalt medlem med god innsikt også i norsk forskning. Rådgivende utvalg bistår stiftelsen i vurdering av innkomne søknader, ved å foreslå fagekspertar innen hvert fagfelt til å evaluere søknadene og avgi innstilling til stiftelsens styre. Rådgivende utvalg blir i tillegg orientert om fremdriften i igangsatte prosjekter.

Stiftelsen har ingen ansatte. Stiftelsen har en liten administrasjon bestående av administrativ leder Unn Sørum (innleid fra Norinnova AS), som bistår av Oddveig Åsheim fra Trond Mohn forskningsstiftelse. Unn Sørum bistår også i administrative oppgaver for Trond Mohn forskningsstiftelse. Styret har fem medlemmer og et (møtende) varamedlem (tre kvinner og tre menn). Med virkning fra 1. januar 2025 ble styremedlem Kjell Kolbeinsen erstattet av Oddveig Åsheim, og vara Trond Mohn sin status ble endret til observatør. Stiftelsen diskriminerer ikke kjønn ved valg av styremedlemmer.

Stiftelsen forurensar ikke det ytre miljø.

Aider er regnskapsfører, SpareBank 1 Forvaltning forvalter kapitalen og PWC er stiftelsens revisor.

5. Avsluttende kommentarer

Styret kjenner ikke til noen forhold for bedømmelsen av stiftelsens stilling og resultat av virksomheten som ikke framgår av balanse, resultatregnskap, noter og styrets beretning.

Stiftelsen mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av stiftelsens eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. I samsvar med regnskapsloven bekreftes at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Tromsø, 26. mai 2025

.....
Marit Reigstad
Styreleder

.....
Jan-Gunnar Winther
Styremedlem

.....
Oddveig Åsheim
Styremedlem

.....
Hans Kristian Hernes
Styremedlem

.....
Rune Sundset
Møtende vara